

Ήμουν ακατάλληλος θεατής

«Ορέστεια» από το βελγικό θεατρικό σχήμα *de Roovers*

Πώς λέμε «βιολογικοί γονείς»; Ας χρησιμοποιήσουμε για χάρη συζήτησης τον όρο «βιολογικός πολιτισμός»: ο ας δεχτούμε το εξής μοντέλο (με όλες του χοντρές γενικεύσεις και ανακρίβειες): ο ελληνόφωνος θεατρικός κόσμος, δημιουργοί και κοινό μαζί, αποτελούν τους «βιολογικούς» διαδόχους των Αρχαίων Ελλήνων ποιητών και δηλώνουν νόμιμοι δικαιούχοι της κληρονομιάς τους. Ταυτόχρονα, ή μάλλον συνεπώς, είναι και κληρονόμοι διαφόρων συμπλεγμάτων, είτε αυτοπεριοριστικού δέους, είτε αποδομητικής πατροκτονίας, είτε εκθρικής απόρριψης ξένων εισβολέων στην πολιτισμική «βιολογική μας οικογένεια».

Κι όμως, οι ξένες παραγωγές, βασισμένες στα έργα της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας, συχνά λειτουργούν ως υγιείς πνοές φρέσκου αέρα, ακριβώς λόγω της απουσίας των πιο πάνω συμπλεγμάτων. Αρκετά παραδείγματα τολμηρών και απενοχοποιημένων τομών στο αρχαίο δράμα έφερε στην Κύπρο το Διεθνές Φεστιβάλ, τομών που αποκάλυπταν διάφορα επίπεδα του αποδεδειγμένα απύθμενου βάθους των αρχαίων τραγωδιών. Όμως φυλλομετρώντας τις αναμνήσεις από τις μη ελληνόφωνες παραγωγές των περασμένων χρόνων, διαπιστώνω ότι τις βαθύτερες εντυπώσεις έχουν αφήσει παραστάσεις που αποτέλεσαν πολύ ενδιαφέρον ΘΕΑΜΑ, που επικοινωνήσαν μαζί μας μέσω ελκυστικών οπτικών μορφοπλαστικών προτάσεων, που οι σκηνοθετικές ιδέες είχαν ενσάρκωθεί σε

οφθαλμοφανή φόρμα, που οι υποκριτικές δημιουργίες συλλαμβάνονταν με το μάτι.

Η «Ορέστεια» από τη βελγική θεατρική ομάδα *de Roovers* θα μείνει στη μνήμη μας χάριν στο πολύ ενδιαφέρον εύρημα, την αναγκαιότητα του οποίου δεν μπορώ προσωπικά να τεκμηριώσω μέσα στο όλο σύστημα της παράστασης, παρότι είχα αφιερώσει σ' αυτό την προσοχή μου κατά τη διάρκεια της θέασης. Είναι η δουλειά του φωτογράφου Στεφ Στέσελ. Βρισκόμενος στη σκηνή, έπαιρνε στιγμιότυπα από τη δράση των ηθοποιών, επικεντρωνόταν σε

εμβληματικά αντικείμενα και αμέσως πρόσβαλλε τις επεξεργασμένες εικόνες στην οθόνη, δημιουργώντας έτσι τα συνεχώς μεταβαλλόμενα σκηνικά της παράστασης.

Όμως την υπόλοιπη, τη βασική δουλειά της ομάδας, τη μεγάλη τους εμβάθυνση στο κείμενο του Αισχύλου, με τις επιλογές και την επεξεργασία του, τις κειμενικές προσθήκες από πολλούς άλλους συγγραφείς, δεν μπορούσα να εκτιμήσω, δεν ήμουν στη θέση να καταλάβω τις αναλογίες μεταξύ των κειμένων, τον διακειμενικό διάλογο, τις ραφές της συνένωσής τους. Δεν μπορούσα επίσης να ανταποκριθώ στον υποκριτικό τρόπο της ομάδας, που κύριο στόχο είχε τη δραματοποιημένη παρουσίαση του κειμένου που οι ίδιοι είχαν δημιουργήσει. Ίσως γι' αυτό ξεχώρισα ηθοποιούς που χρησιμοποιούσαν πιο απτή υποκριτική, μια υποκριτική που μπορούσα να ΔΩ, όπως ο Γερούν Βάντερ Βεν (Ορέστης, Φύλακας) και η Σάρα Ντε Μπόσσερε (Κασσάνδρα, Ηλέκτρα, Αθηνά).

Γενικά, από δική μου υπαιτιότητα, ήμουν ακατάλληλος θεατής γι' αυτού του είδους την παράσταση, και κατά τη διάρκεια της όλο και μεγάλωνε το χάσμα μεταξύ εμού και του σκηνικού δρώμενου. Έτσι, έχοντας βρεθεί εκτός του συστήματος της παράστασης κι έχοντας πια χάσει τα αισθητικά κριτήρια, παρέμεινα αδιάφορη μπροστά στο εύρημα της διάθλασης του Χορού σε εννιαμελή χορωδία με μαέστρο και μια ομιλούσα ηθοποιό (Σόφι Σέντε).

ΝΟΝΑ ΜΟΛΕΣΚΗ